

Ю.А. Крецька

кандидат педагогічних наук, старший викладач

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огєнка

СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНА ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТА ЯК ПЕРЕДУМОВА АДАПТАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Ефективність методів, які використовуються в процесі підготовки учителів іноземної мови, їхній вплив на адаптацію до майбутньої професійної діяльності залежить як від особистісних властивостей студентів (інтересів тощо), так і зовнішніх чинників (матеріальних умов і т.д.).

Основною формою діяльності студентів залишається навчальна діяльність академічного типу, однак вже на молодших курсах зусилля викладача повинні бути спрямовані на її поступове перетворення у квазіпрофесійну та розширення спектру методів, зокрема, на старших курсах слід використовувати методи рольової гри, вирішення педагогічних задач, формування педагогічної техніки студентів у спеціально створених педагогічних ситуаціях, що сприяє формуванню їхнього Я-професійного.

Не менш важливою передумовою для забезпечення адаптації майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності є орієнтація на розвиток студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності, що передбачає формування середовища суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Для її забезпечення необхідно організувати, передусім, відповідне педагогічне спілкування, адже саме під час педагогічного спілкування викладача зі студентами створюється оптимальна соціально-психологічна атмосфера для спільної діяльності, відбувається обмін інформацією, передача норм і цінностей студентам, мотивування їхньої діяльності.

У процесі організації педагогічного спілкування з майбутніми вчителями іноземної мови слід спиратися на принципи орієнтації на особистість студента, ставлення до нього як рівноправного партнера взаємодії, визнання його права на власну думку. **Водночас, слід уникати** критики, надання готових рішень, обмеження свободи вибору студентів. Важливим аспектом організації й

розвитку освітнього середовища є забезпечення зовнішніх умов навчального процесу, сприятливих для створення суб'єктно-суб'єктної взаємодії педагога і студентів. У відповідності з науковими положеннями щодо оптимального просторового розміщення учасників процесу і просторових бар'єрів, які ускладнюють їхню взаємодію, необхідно забезпечувати рівноправну просторову позицію викладача і студентів. Зокрема, учасників взаємодії можна розміщувати в аудиторії у колі, що дозволяє відкрито спілкуватися, при цьому візуальний контакт дає змогу педагогам ефективно керувати процесом навчання. Доцільно також практикувати роботу студентів у малих групах, що сприяє формуванню відчуття причетності до спільної діяльності, умінь ефективної міжособистісної взаємодії, міняти учасників груп, оскільки це дає можливість кожному вчитися співпрацювати з різними людьми й набувати досвіду соціальної взаємодії.

Таким чином, важливим завданням викладачів у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови є створення в навчальному процесі ситуацій і контекстів, в яких формується їхній досвід міжособистісної взаємодії, соціальної активності, відбувається особистісний та професійний розвиток і адаптація до професійної діяльності. У зв'язку з зазначеним, доцільним для становлення студента суб'єктом професійної діяльності є організація таких видів навчально-пізнавальної діяльності, в якій він займає активну суб'єктну позицію і вступає у різні форми міжособистісної взаємодії з іншими і таким чином формується соціальний аспект майбутньої професійної діяльності, а саме: створення та вирішення уявних проблемних ситуацій, рольові ігри тощо.

Література

1. Равчина, Тетяна. Організація взаємодії студентів з освітнім середовищем у вищій школі / Т. Равчина // Вісник Львівського університету : Сер. : Педагогічна. – 07/2005. – Вип.19, частина 2 . – С.4-16.